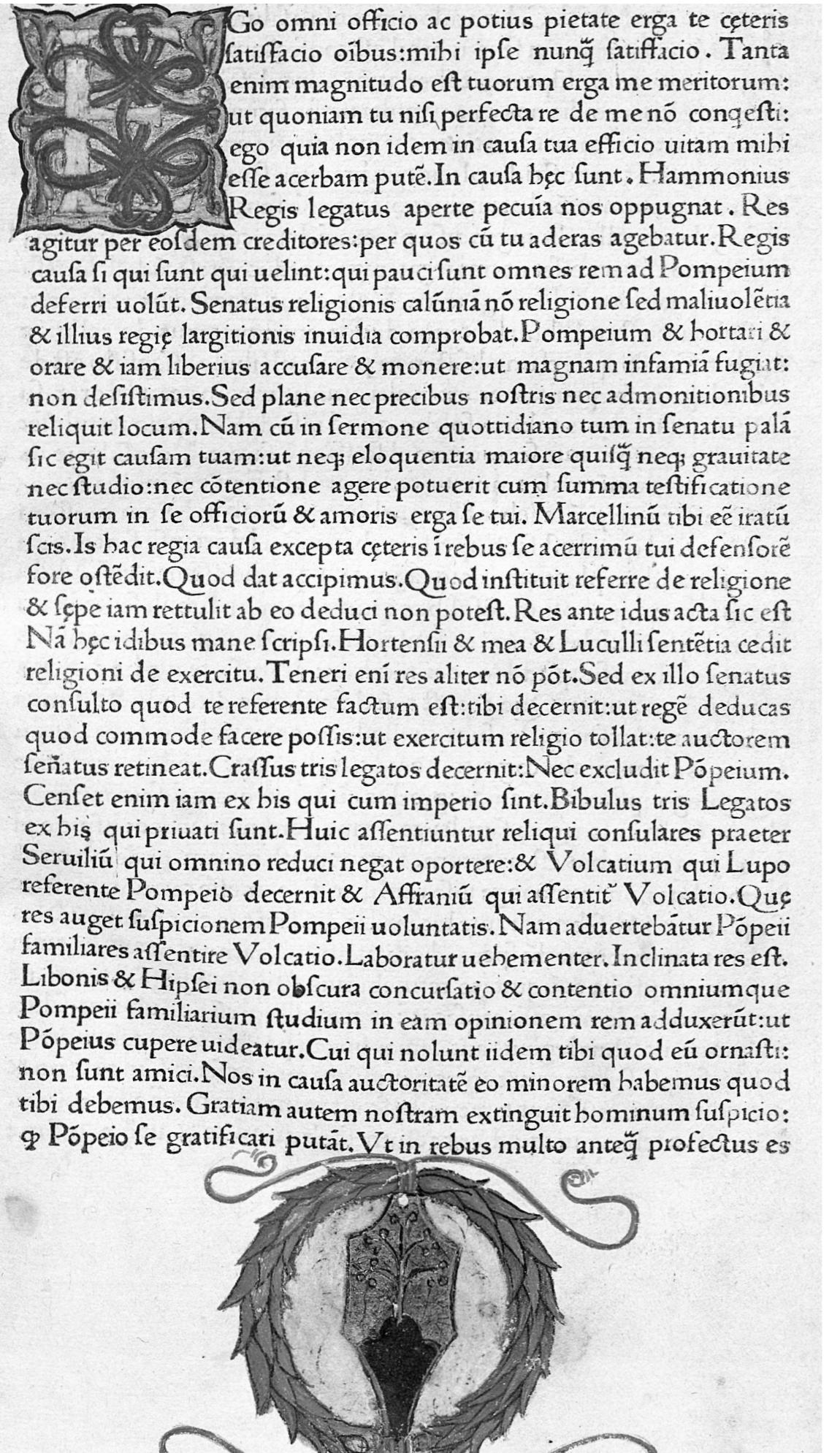

GOTICO-ANTIQUA, PROTO-ROMAN, HYBRID.
15TH CENTURY TYPES BETWEEN GOTHIC AND ROMAN
ATELIER NATIONAL DE RECHERCHE TYPOGRAPHIQUE

SPIRA PROTO-ROMAN 110R
JOHANNES & VINDELINUS DE SPIRA
VENICE 1469

Go omni officio ac potius pietate erga te ceteris
satissacio oībus:mibi ipse nunq̄ satissacio . Tanta
enim magnitudo est tuorum erga me meritorum:
ut quoniam tu nisi perfecta re de menō conquesti:
ego quia non idem in causa tua efficio uitam mibi
esse acerbam putē.In causa hēc sunt . Hammonius
Regis legatus aperte pecūia nos oppugnat . Res
agitur per eosdem creditores:per quos cū tu aderas agebatur . Regis
causa si qui sunt qui uelint:qui paucisunt omnes rem ad Pompeium
deferri uolūt . Senatus religionis calūniā nō religione sed maliuolētia
& illius regiē largitionis inuidia comprobat . Pompeium & hortari &
orare & iam liberius accusare & monere:ut magnam infamiā fugiat:
non desistimus . Sed plane nec precibus nostris nec admonitionibus
reliquit locum . Nam cū in sermone quotidiano tum in senatu palā
sic egit causam tuam:ut neq; eloquentia maiore quisq; neq; gratuitate
nec studio:nec cōtentione agere potuerit cum summa testificatione
tuorum in se officiorū & amoris erga se tui . Marcellinū tibi eē iratū
scis . Is hac regia causa excepta ceteris i rebus se acerrimū tui defensorē
fore ostēdit . Quod dat accipimus . Quod instituit referre de religione
& sepe iam rettulit ab eo deduci non potest . Res ante idus acta sic est
Nā hēc idibus mane scripsi . Hortensi & mea & Luculli sentētia cedit
religioni de exercitu . Teneri enī res aliter nō pōt . Sed ex illo senatus
consulto quod te referente factum est:tibi decernit:ut regē deducas
quod commode facere possis:ut exercitum religio tollat:te auctorem
senatus retineat . Crassus tris legatos decernit:Nec excludit Pōpeium .
Censet enim iam ex his qui cum imperio sint . Bibulus tris Legatos
ex hiſ qui priuati sunt . Huic assentiuntur reliqui consulares praeter
Seruiliū qui omnino reduci negat oportere:& Volcatium qui Lupo
referente Pompeio decernit & Affraniū qui assentit' Volcatio . Que
res auget suspicionem Pompeii uoluntatis . Nam aduertebātur Pōpeij
familiares assentire Volcatio . Laboratur uehementer . Inclinata res est .
Libonis & Hipsei non obscura concursatio & contentio omniumque
Pompeii familiarium studium in eam opinionem rem adduxerūt:ut
Pōpeius cupere uideatur . Cui qui nolunt iđem tibi quod eū ornasti:
non sunt amici . Nos in causa auctoritatē eo minorem habemus quod
tibi debemus . Gratiam autem nostram extinguuit hominum suspicio:
q Pōpeio se gratificari putāt . Vt in rebus multo anteq; profectus es

Go omni officio ac potius pietate erga te ceteris
satissacio oībus:mibi ipse nunq̄ satissacio . Tanta
enim magnitudo est tuorum erga me meritorum:
ut quoniam tu nisi perfecta re de menō conquesti:
ego quia non idem in causa tua efficio uitam mibi
esse acerbam putē.In causa hec sunt . Hammonius
Regis legatus aperte pecuia nos oppugnat . Res

Go omni officio ac potius pietate erga te ceteris
satissacio oībus:mibi ipse nunq̄ satissacio . Tanta
enim magnitudo est tuorum erga me meritorum:
ut quoniam tu nisi perfecta re de menō conquesti:
ego quia non idem in causa tua efficio uitam mibi
esse acerbam putē.In causa hec sunt . Hammonius
Regis legatus aperte pecuia nos oppugnat . Res

A B C D E F G H I

K L M N O P Q

R S T V X Z

a b c d e f g h i k l m n o

p q r s f t u v x y z

A B C D E F G H I K L
M N O P Q Qu R S T
V X Y Z a ā b c c t d e ē ē
f f f f i l g h i ï j k l m ī m n o
ó p p p p ï q q ï q q ï q q r s f f
fl fl tt' u û v x y z & y 9
ω ð α ψ π φ θ . : :

Non eram nescius Brute cum quae summis ingenij exquisitaque doctrina philosophi Graeco sermone tractavissent ea Latinis litteris mandaremus fore ut hic noster labor in varias reprehensiones incurreret. nam quibusdam et ijs quidem non admodum indoctis totum hoc displicet philosophari. quidam autem non tam id reprehendunt si remissius agatur sed tantum studium tamque multam operam ponendam in eo non arbitrantur. erunt etiam et ij quidem eruditii Graecis litteris contemnentes Latinas qui se dicant in Graecis legendis operam malle consumere. postremo aliquos futuros suspicor qui me ad alias litteras vocent genus hoc scribendi etsi sit elegans personae tamen et dignitatis esse negent. Contra quos omnis dicendum breviter existimo. Quamquam philosophiae quidem virtutiperatoribus satis responsum est eo libro quo a nobis philosophia defensa et collaudata est cum esset accusata et vituperata ab Hortensio. qui liber cum et tibi probatus videretur et ijs quos ego posse iudicare arbitrarer plura suscepit veritus ne mouere hominum studia viderer retinere non posse. Qui autem si maxime hoc placeat moderatius tamen id volunt fieri difficultem quandam temperantium postulant in eo quod semel admissum coerceri reprimique non potest ut propemodum iustioribus utamur illis qui omnino avocent a philosophia quam bis qui rebus infinitis modum constituant in reque eo meliore quo maior sit mediocritatem desiderent. Sive enim ad sapientiam perveniri potest non paranda nobis solum ea sed fruenda etiam sapientia est sive hoc difficile

est tamen nec modus est ullus investigandi veri nisi inveneris et querendi defatigatio turpis est cum id quod queritur sit pulcherrimum. etenim si delectamur cum scribimus quis est tam invidus qui ab eo nos abducat sin laboramus quis est qui alienae modum statuat industriae nam ut Terentianus Chremes non inhumanus qui novum vicinum non vult fodere aut arare aut aliquid ferre denique non enim illum ab industria sed ab inliberali labore deterret sic isti curiosi quos offendit noster minime nobis iniucundus labor. is igitur est difficilis satis facere qui se Latina scripta dicunt contemnere. in quibus hoc primum est in quo admirer cur in gravissimis rebus non delectet eos sermo patrius cum idem fabellas Latinas ad verbum e Graecis expressas non inviti legant. quis enim tam inimicus paene nomini Romano est qui Ennij Medeam aut Antiopam Pacuvij spernat aut reiciat quod se isdem Euripidis fabulis delectari dicat Latinas litteras oderit Synephebos ego inquit potius Caecilij aut Andriam Terentij quam utramque Menandri legam A quibus tantum dissentio ut cum Sophocles vel optime scripserit Electrum tamen male conversam Atilij mibi legendam putem de quo Lucilius ferreum scriptorem verum opinor scriptorem tamen ut legendus sit. rudem enim esse omnino in nostris poetis aut inertissimae segnitiae est aut fastidij delicatissimi. mibi quidem nulli satis eruditii videntur quibus nostra ignota sunt. an tinam ne in nemore nibilo minus legimus quam hoc idem Graecum quae autem de bene beateque vivendo a Platone disputata sunt haec explicari non placebit Latine Synephebos ego inquit potius

LATIN ABBREVIATIONS
DISCRETIONARY LIGATURES

ã	a m
þ	d e
	d e s
	d i c i t
	d i c t u s
	d i s
	d i t
	d u m
	u n d
	e m
é	e n
	e s t
í	i n
	i n i
	i m
	i m u
	i r e
	m i
	m i n
	n i
	n i m
ñ	m e n
	m n
	m n e
	m n i
	m u n
	t u m
ó	o n
	o m
	i o
	o d o
p	p a r
p	p r o p
þ	p r a e
	p r e
q	qui d
ÿ	qui da m

HISTORICAL LIGATURES
STANDARD LIGATURES

ct	c t
ff	ff
fi	fi
fl	fl
jj	ii
ff	ff
ft	ft

HISTORICAL FORMS
STYLISTIC ALTERNATES

ss01	Qu	Qu
ss02	f	s

SPIRA 110R, PROTO-ROMAN FIRST USED IN VENICE BY JOHANNES AND
VINDELINUS DE SPIRA FOR CICERO'S EPISTOLAE AD FAMILIARES IN 1469 AND
USED UNTIL 1473 BY VINDELINUS.

TYPE DESIGN WORKSHOP AT ENSBA LYON AND BIBLIOTHÈQUE MUNICIPALE
DE LYON, HELD BY ROXANE GATAUD AND THOMAS HUOT-MARCHAND, LYON,
MARCH 2017.

SOURCES: OPERA, CYPRIANUS, 1471 & *GEOGRAPHIAE LIBRI*, STRABON, 1472.

WORKSHOP PARTICIPANTS: MARIKA BELLE, LUCILE BOUTIN, ANA BRENA,
LOUIS BROUSSEAUD, CONSTANCE BURGER-LEENHARDT, CHARLOTTE
CARLETTA, ANAIS CHAPPELET, ELORAH CONNIL, AURELIE MASSA, NOEMIE
DA CRUZ, MARIE DOZ, CAMILLE HOUEL, SARAH MILLET, CLAIRE MOUTON,
SIMON PENARD, MARIE SOPHIE ROBERT.

FONT DESIGNED AND PRODUCED BY ALEXIS FAUDOT AND RAFAEL RIBAS,
DIRECTED BY JÉRÔME KNEBUSCH, ATELIER NATIONAL DE RECHERCHE
TYPOGRAPHIQUE (ANRT), NANCY.

IMAGES: COPYRIGHT BAYERISCHE STAATSBIBLIOTHEK, MÜNCHEN
& ANRT, NANCY.

PUBLISHED UNDER THE SIL OPEN FONT LICENCE AND AVAILABLE AT
GOTICO-ANTQUA.ANRT-NANCY.FR

COPYRIGHT ANRT, ALL RIGHTS RESERVED, 2019

VERSION: 1.0, 25 APRIL 2019

ADDED GLYPHS:

J U W j v w